

Rast azijskih trgov in avtomobilske verige ključna za dvig optimizma v industriji

Od 31. oktobra do 6. novembra 2020

Srednje-evropska industrija oktobra še z visokimi obeti do konca leta

Indeks nabavnih managerjev (PMI) predelovalnih dejavnosti v območju evra (končna ocena) se je v mesecu oktobru okrepil na najvišjo vrednost v zadnjih 27 mesecih (54,8) ter se je okrepil v vseh glavnih skupinah blaga, najbolj sicer v proizvodnji investicijskih dobrin (stroji in naprave) ter v proizvodnji blaga za nadaljnjo proizvodnjo. Prav v teh dveh sektorjih je bil padec v obdobju med marcem in majem 2020 najvišji, zato okrevanje izvira tako iz zamika pri proizvodnji kot večjega povpraševanja po industrijskih izdelkih v Aziji. Rast pri proizvajalcih potrošnih dobrin se je nekoliko znižala, vendar je povpraševanje po teh izdelkih precej manj ciklično, vendar vezano tudi na dinamiko zajezitvenih ukrepov. V Nemčiji, Avstriji in Italiji se je razpoloženje najbolj izboljšalo, medtem ko je bilo na Nizozemskem in v Grčiji nekoliko nižje. V Franciji se je le malo okrepilo, in še to predvsem na domačem trgu.

Rast novih naročil (domačih in izvoznih) na območju evra je bila najvišja po oktobru 2018, kar nakazuje, da bo evropska industrija v zadnjem četrtletju leta beležila precej dobre rezultate. Pomembno je tudi, da so se zaloge surovin in polproizvodov znižale že 21. zaporedni mesec, zaloge končnih proizvodov pa peti. Slovenski proizvodni PMI se je podobno kot v srednjeevropskih gospodarstvih povišal na najvišjo vrednost (68), pri čemer so se izboljšale vse komponente. Na ravni območja evra naj bi predelovalne dejavnosti še vedno zniževale zaposlenost, medtem ko naj bi se ta v Sloveniji v tem sektorju že povečevala.

Svetovna industrija nadomešča izgubljene mesece

Svetovna industrija (J. P. Morgan Global Manufacturing PMI) je precej podobno kot evropska v oktobru beležila rast optimizma. Ta je bil celo najvišji po maju 2018. Sektor investicijskih dobrin je beležil visoko rast (sicer nekoliko nižjo kot v septembru), najvišjo pa proizvodnja blaga za nadaljnjo proizvodnjo. Najbolj se je okrepil optimizem pri industrialcih v Indiji, Nemčiji, Kanadi, Tajvanu, Avstraliji in Avstriji, medtem ko je najbolj upadel v Rusiji. Ameriške industrijske družbe so okrepile svoj optimizem na najvišji nivo po januarju 2019, in sicer predvsem zaradi povečanja naročil na domačem trgu, medtem ko so se izvozna naročila prvič po juliju nekoliko znižala, kar naj bi bilo predvsem posledica uvedbe zajezitvenih ukrepov na ključnih evropskih trgih.

V Aziji so bile med državami prisotne razlike. Na Kitajskem, v Indiji in Južni Koreji se je industrija okrepila, na Japonskem in v Maleziji pa je bil padec še vedno prisoten. V Tajvanu so beležili večja naročila elektronskih polizdelkov iz Kitajske, Evrope, Japonske in ZDA, kar pomeni, da svetovna elektro in elektronska industrija nadomešča nastali zaostanek.

Zaposlovanje v industriji se je povečalo v ZDA in na Kitajskem, medtem ko je bilo v območju evra in na Japonskem še vedno negativno. **Cene vhodnih surovin** so se oktobra povišale najbolj v 23 mesecih, zato so se tudi **prodajne cene izdelkov** povišale najbolj po marcu 2019. Delovanje verig vrednosti še ni povsem optimalno, saj se obdobje dobave blaga še vedno podaljšuje, kar je povezano tako z omejitvami pri potovanjih in pomanjkanju zalog pri dobaviteljih.

Evropski gradbeniki oktobra previdnejši

Oktobrsko **razpoloženje gradbenikov v območju evra** se je znova poslabšalo (650 velikih gradbenih družb). Padec izvedenih del (sezonsko prilagojen) je bil največji pri gradbeno-inženirskih objektih (še posebno v Nemčiji), delno pri poslovnih stavbah. Med večjimi gospodarstvi so bili padci največji v Franciji ter tudi v Italiji. V Nemčiji se je aktivnost na področju stavbene gradnje za gospodinjstva še povečala. Pri večjih gradbenih projektih se razpisni roki za izbiro izvajalca in pričetek del podaljšujejo, predvsem zaradi neznank pri glavnih investitorjih o tem, ali bodo konkretne objekte resnično potrebovali. Italijanski gradbeniki so prvič po štirih mesecih dvignili zaposlenost oz. so bili nekoliko bolj optimistični. Še posebej zadnji so izboljšali pričakovanja, kar je bilo v nasprotju s francoskimi ali nemškimi gradbenimi skupinami. COVID-19 bo verjetno na nek srednji rok (1-3 leta) pomenil manjše investicije v hotele, lokale in fizične trgovine, več pa v sodobna skladišča. Evropski načrt za okrevanje pa bo verjetno pomenil več vlaganja v gradbeno-inženirske projekte-prometno, energetske in digitalno infrastrukturo.

Vlaganja v raziskave in razvoj v 2019 rekordna, izvajalcev že prek 25 tisoč

Statistični urad RS je objavil **prvo oceno vlaganj v raziskave in razvoj v letu 2019**. V Sloveniji smo za ta namen namenili 990 mio EUR, kar je bilo desetino več kot v 2018 in 5,8 % več kot ob zadnji najvišji vrednosti v letu 2013. V BDP to pomeni 2 %, kar

nas uvršča nekoliko nad povprečjem držav EU. Skoraj tri četrtine sredstev je bilo porabljenih v poslovnem sektorju (730 mio EUR), kjer so vlaganja okreplili za 67 mio EUR glede na 2018. Največ v ta namen tradicionalno vlaga farmacevtska ter elektro industrija. V izvajanje raziskav in razvoja je bilo vključenih 25 tisoč oseb, kar je 6,1 % več kot v letu 2018. Skupna delovna obremenitev oseb je bila rekordna; bila je enakovredna delu 17 tisoč oseb s polnim delovnim časom, kar je 8,3 % več kot v letu 2018. Raziskovalci so opravili 61,8 % delovne obremenitve v letu 2019, tehnično osebje 26,4 %, drugo osebje pa 11,8 %. Malo več kot 60 % raziskovalcev je bilo zaposlenih v zasebnem sektorju, 23 % v visokošolskem.

Septembrska prodaja na drobno v EU27 zrasla manj od pričakovanj

Prodaja na drobno v mesecu septembru je bila v EU-27 medletno realno višja za 2,1 %, kar je bilo manj od naših pričakovanj (3,8 %). Prodaja neživil je bila medletno višja za 2,9 % ter živil za 2,4 %, medtem ko je prodaja v prodajalnah motornih goriv upadla za 4,6 %. Po rasti je izstopala rast trgovine po internetu in pošti (+20 %), ki je bila sicer nekoliko nižja kot v preteklih mesecih ter prodaja v trgovini z električnimi izdelki in pohištvo (+9 %).

Dogodki v naslednjem tednu: industrijska proizvodnja in izvoz v septembru

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
9. 11. 2020, ponedeljek	Izvoz in uvoz blaga, Slovenija, september 2020	Statistični urad RS	Dinamika izvoza blaga, ki je v Sloveniji proizvedeno ali je začasno skladiščeno
10. 11. 2020, torek	Indeksi industrijske proizvodnje, Slovenija, september 2020	Statistični urad RS	Proizvodna aktivnost v septembru
12. 11. 2020, četrtek	BDP v 3. četrtletju 2020, Združeno kraljestvo	Office for National Statistics	Gospodarska aktivnost v Združenem kraljestvu v 3. četrtletju
13. 11. 2020, petek	Indeks razpoložena potrošnikov v ZDA, Michigan, oktober 2020	University of Michigan	Vpliv potrošnje gospodinjstev na ameriški BDP je nadpovprečno visok tudi znotraj razvitih držav
13. 11. 2020, petek	Druga ocena BDP in zaposlenosti v 3. četrtletju 2020, EU-27 in območje evra	Eurostat	Gospodarska aktivnost v 3. četrtletju
13. 11. 2020, petek	Indeksi vrednosti opravljenih gradbenih del, Slovenija, september 2020	Statistični urad RS	Gradbena aktivnost po vrstah gradbenih del
13. 11. 2020, petek	Plačilna bilanca, september 2020	Banka Slovenije	Podatek o izvozu blaga in storitev v septembru po podatkih iz plačilne bilance

Bojan Ivanc

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Sprememba izvoz blaga na trge EU, Slovenija, sep. 2020/sep. 2019	-7,4 %	-5,0 %	3
Indeks razpoložena potrošnikov v ZDA, Michigan, oktober 2020	80,4	81,0	4
Sprememba vrednosti opravljenih gradbenih del, realno, Slovenija, sep. 2020/sep. 2019	+4,8 %	+3,0 %	2